

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
Факултет политичких наука
Одељење за међународне студије

На седници Наставно научног већа Факултета политичких наука, одржаној 21. децембра 2012. године формирана је Комисија за оцену и јавну одбрану докторске тезе кандидата Тамим Малкоа под називом «ОРГАНИЗАЦИЈА УЈЕДИЊЕНИХ НАЦИЈА И ПОТРЕБА РЕФОРМЕ» у следећем саставу: проф.др Обрад Рачић, проф. др Весна Кнежевић Предић и проф. др Тања Мишчевић (ментор). Након увида у докторску тезу, Комисија је сачинила следећи

РЕФЕРАТ О ЗАВРШЕНОЈ ДОКТОРСКОЈ ДИСЕРТАЦИЈИ

1. Основни подаци о кандидату и дисертацији

Тамим (Ћорђа) Малко је рођен 22.02.1967. у Ал Хасаки, Сиријска Арапска Република. Завршио је Општу гимназију - Природни смер 1995. Економски факултет, одсек менаџмент Универзитета у Алепу завршио је 2000 године, са просеком 64,21% . Завршио је последипломске студије - међународну политику Економског факултета Универзитета у Алепу 2000-2001 са просеком 75%. Магистрирао на Економском факултету - одсек за међународну политику Универзитета у Алепу 2005. године са просеком 82%, наслов дисертације (Сиријско-Руски односи: Совјетско наслеђе и хоризонти будућности). Члан је Организације за сиријску економску науку од 2000 године.

Тамим Малко је запослен као дипломата у Министарству спољних послова Сиријске Арапске Републике од 16.08.2003. Радио у Амбасади Сиријске Арапске Републике у Београду у периоду од 2005. до 2010. године (конзуларна, културна и економска питања) . Од 2013 године је у рангу првог секретара.

Тренутно је шеф конзуларног одељења у Амбасади Сиријске Арапске Републике у Пекингу – Кина, од јула 2013.

У магазину Истраживање, који издаје Универзитет у Алепу, објавио је рад “Питање вода у Сиријско-Турским односима”.

Неколико радова је написао током последипломских студија, који нису објављени:

1. Организација УН и законске вредности њених резолуција
 2. Вода у стратегији Турско - Израелског савезништва
 3. Велики економски блокови у свету и неопходности формирања заједничког арапског тржишта.
 4. Воде двеју река Тигра и Еуфрата између Турске, Сирије и Ирака - између међународног права и реалности.
 5. Законско стање међународних река (Посебне студије око реке Еуфрат).
 6. Комунистичка партија Кине - владајуће партије и тајна успеха (специјална студија)
- Говори енглески, руски и српски језик.

Кандидат Малко у свом раду формулише научни проблем тако што најпре одређује предмет, појмовно-категоријални апарат и хипотетички оквир истраживања и наводи научне методе којима се користио у свом истраживању. Како и сам наслов тезе указује, предмет његовог истраживања јесте досадашња активност светске организације и могућност њеног даљег постојања, упркос међународним променама које су утицале на механизам рада УН, али и на суштину њеног постојања.

На тему деловања Уједињених нација у домаћој литератури постоји значајан обима радова, али несразмерно мало у односу на значај Организације и новине у

њеном деловању. Питањима реформи УН се домаћа литература бавила од самог настанка Организације, и пратила све предлоге, па је ова докторска теза допринос том изучавању. Наравно, свакако је много већи обим академских радова о деловању и реформи УН на светским језицима, с тим што се кандидат усмерио на радове аутора са арапског говорног подручја, чиме је прилично сузио могућност коришћења ширег оквира светског знања на ове теме.

1. Предмет и циљ дисертације

Докторска теза „Организација Уједињених нација и потреба реформе“ има за циљ вишеслојну анализу ове организације. Најпре, кроз своје истраживање кандидат настоји да анализира, користећи метод научне дескрипције, деловање УН посебно у мировним операцијама. Такође, он покушава да прикаже место светске организације у глобалном систему, нарочито у периоду и у условима који настају након краја хладног рата. Коначно, овај рад је и анализа равоја деловања УН на очувању међународног мира, а све у оквиру приказа предлога реформи ове организације .

ОУН је, како кандидат цитира Повељу, организација свих народа света. Међутим, нове околности као и промене које је човечанство претрпело утицали су да се она у свом деловању, према мишљењу кандидата, удаљи од садржаја Повеље и њених циљева. Ти циљеви су представљени као заштита човечанства од ратова, сиромаштва, глади и болести, али су они измењени нарочито у време новог светског поретка са САД као водећом силом која се, по мишљењу кандидата, меша у унутрашња питања држава. Зато се кандидат у свом раду бави формулисањем препорука и предлога са циљем да се спроведу реформе УН и обезбеди повратак Организације на пут који су одредили њени оснивачи.

Научни циљ докторске дисертације је објашњење механизма рада и начина усвајања резолуција УН, одређивање улоге коју је ова организација имала у својој

досадашњој историји деловања, упознавање са условима који су довели да УН одступе од деловања који је предвиђен Повељом. Посебно, кандидат се бави покушајем давања решења и предлога новина које су неопходне за деловање УН у складу са временом у коме данас делује, како би Организација могла да оствари своје циљеве на најбољи могући начин.

Друштвени циљеви овог истраживања су фокусирани на указивање потребе даљег очувања међународног мира и безбедности и разматрање будућности ОУН кроз стицање увида у неопходност њених реформи.

Као методе истраживања кандидат користи историјски метод, како би објаснио историјске околности у којима је ОУН настала, и како би се направио увид у период њеног деловања дуг седам деценија. Такође се користе методе анализе садржаја, кроз анализу њених одлука. Коначно, кандидат користи индуктивни и дедуктивни метод за консолидовање свих својих закључака и упућивање на неке предлоге и решења потребе реформе ОУН.

2. Основне хипотезе од којих се полазило у истраживању

Општа хипотеза коју дисертација потврђује је да се од међународних организација очекује да спречавају сукобе, да заштите међународни мир и безбедност и допринесу стварању света који се заснива на разумевању, сарадњи и решавању сукоба мирним путем, што подразумева уздржавање од коришћења силе и немешање у унутрашње ствари држава. Према мишљењу кандидата, УН није могла да спроведе ове своје циљеве због хладног рата, доминације великих сила у Савету безбедности и међународних промена после краја хладног рата. Уместо јачања, УН је постала слабија и немоћна у доношењу одлука, чиме губи активну улогу у решавању сукоба и спорова у свету, тврди кандидат.

Поред опште хипотезе коју у дисертацији доказује, кандидат поставља и посебну и неколико појединачних хипотеза које затим појединачно и доказује.

Посебна хипотеза коју кандидат мр Тамим Малко доказује јесте да реформе УН имају суштинску важност, јер без њих ова организација не може имати ону улогу коју су јој одредили оснивачи. За кандидата су управо реформе, које би водиле Организацију Уједињених нација ка поновном проналажењу њених основних, заправо оснивачких циљева и средстава, једини могући излаз за враћање угледа и значаја УН. Ове реформе постају још важније када се има на уму промене које глобализам и глобализација доносе као изазове, или измењену структуру светске моћи.

Прва појединачна хипотеза коју кандидат доказује јесте да ће УН остати немоћна и неактивна уколико управо реформе за њено деловање не буду спроведене. Заправо, без тих реформи она неће бити у стању да нађе добре одговоре на изазове са којима се човечанство суочава. Без правовремених и ваљаних реформи, сматра кандидат, УН чека судбина неуспеха Друштва народа.

Друга појединачна хипотеза коју кандидат доказује јесте да реформе могу позитивно деловати на рад ОУН, исправити грешке које су током времена учињене, и повратити поверење многих народа света, нарочито оних, наглашава кандидат, који су претрпели негативне последице доминације САД у Уједињеним нацијама.

3. Кратак опис садржаја

Рад има одговарајућу методолошку структуру, подељену у пет поглавља. У **Уводном делу** дата су објашњења у вези са циљем и основним задацима рада, хипотезама на којима је засновано истраживање, методама којима се кандидат руководио у току израде рада као и осврт на досадашња истраживања на том плану, као и изворе информација коју су донекле утицали на опсег самог истраживања. Такође, у овом делу рада представљене су општа, посебна и појединачне хипотезе, које у каснијим деловима рада кандидат потврђује.

Прво поглавље носи назив *Настанак и деловање Уједињених нација* и оно представља ову светску организацију као општеполитичку организацију која

тежи универзалности, односно да окупи у свом чланству све државе света. Поглавље садржи и приказ развоја УН од њеног настанка као визије послератног периода, представљајући пре свега циљеве и начела УН из њеног оснивачког акта – Повеље. У овом поглављу се представљају и органи УН и надлежност коју имају у очувању међународног мира и безбедности, али и систем УН, кроз представљање посебних фондова, програма и организација.

У другом поглављу под називом *Зашто реформа УН*, кандидат најпре дефинише све услове и разлоге који су довели до размишљања о потреби ревизије Повеље УН. Бројност предлога током деценија деловања УН показује да се односи у међународној заједници мењају те и УН настоји да прилагоди своје деловање новонасталој ситуацији. Но, како до свобухватне реформе УН никада није заправо дошло, кандидат анализира услове који у овом моменту постоје који креирају потребу измене деловања УН.

Треће поглавље назива се *Како до реформе УН*, и представља анализу како се врши ревизија Повеље УН, представљајући одребе о амандманима, ванредном и редовном поступку ревизије које предвиђа сама Повеља. У овом делу рада, кандидат се бави и анализом досадашње идеје и промене овог акта, која је увек била само делимична, мењајући је у смислу амандмана.

Четврто поглавље под називом *Повеља и структура УН, хегемонија и реформе* има за циљ да посматра могућност реформе УН у смислу њеног ефикаснијег функционисања и посебно ширења чланства Савета безбедности у контексту униполарног посматрања међународних односа.

Поглавље пет чине *Закључци*, који су усмерени на синтезу свих изнети елемената који су од значаја за процену тренутног стања, учинка и места, али и будућности УН. Такође, у овом делу рада кандидат покушава, али не успева у потпуности, и да укаже на основне проблеме са којима се процес реформе УН суочавао, и данас суочава. У закључном поглављу кандидат има не превише аргумената да потврди своје почетне хипотезе о значају и неопходни реформе УН

како би се превазишла институционална и функционална криза светске организације.

На крају докторске тезе побројана је селективна библиографија, која обухвата избор из радова у области деловања УН, њеног настанка, али и међународних односа и међународног права. Као елеменат селективне библиографије набројани су и новински чланци, документа, говори и веб странице.

Структура дисертације рефлектује постављену структуру хипотеза на којима дисертација почива.

Дисертација мр Тамим Малка обухвата следећа поглавља:

1. Уводна разматрања и дефиниције
2. Настанак и деловање Уједињених нација
3. Зашто реформа УН?
4. Како до реформе УН
5. Повеља и структура УН, хегемонија и реформе
6. Закључци

5. Остварени резултати и научни допринос дисертације

Докторска дисертација мр Тамим Малка је резултат истраживања али и активног бављења дипломатијом, па зато има и квалитет примењене академске мисли. Но, свакако да је управо та чињеница у великој мери утицала да угао посматрања кандидата буде померен ка превеликом истицању значаја и места које су у досадашњој историји деловања Организације имале САД.

Мишљења смо да је рад превише усмерен на критику, често и неосновано критизерство које кандидат има према раду ОУН, и да је истраживачки рад на моменте престајао да буде објективан, већ постајао субјективан. То се може објаснити и чињеницом да је управо током израде рада, однос између кандидатове

државе (Сирије) и УН постао веома сложен. То је значајно ограничење самог рада, које кандидат није у стању да исправи.

Ипак у већем обиму овог свог истраживачког рада, кандидат Тамим Малко задовољава потребе академског изражавања. Он покушава да историјском анализом дође до објашњење како су циљеви и методи деловања УН, настали пре седам деценија, заправо једини могући инструменти којима се треба водити светска организација, јер једино они могу да обезбеде основни разлог за њено постојање – одржање међународног мира и безбедности. Те реформе морају ићи у правцу и реформе самог деловања организације, усмеравајући је много више ка помоћи за развој, како би деловала на корене сукоба. С друге стране, правог успеха неће бити док и Савет безбедности не буде репрезентативни орган савремених односа снага у свету. Према мишљењу кандидата, овај орган мора имати снагу да спречи и ограничи деловање САД као јединог хегемона.

Овај рад је додаток фондуу истраживања Организације Уједињених нација, и посебно, управо та усмереност на дисбаланс утицаја коју кандидат види у улози САД представља значајну основу за даља истраживања.

6. Закључак

У свом образложењу теме, кандидат је изнео неколико аргумената који указују на друштвену и научну оправданост овог истраживања и израде докторске тезе на ову тему, а пре свега значај за разумевање савременог положаја и значаја УН. Наиме, како су УН општеполитичка међународна организација која тежи универзалности у циљу остваривања и обезбеђивања међународног мира и безбедности, те она мора да проналази праве начине да на ова питања одговори у сваком моменту. Зато научни допринос треба да буде покушај осветљавања странпутица и потребне реформе у деловању УН, али и њених досадашњих успеха.

Због свега наведеног, Комисија предлаже Одељењу за међународне студије и Наставно научног већу Факултета да одобри јавну одбрану докторске тезе кандидата **Тамим Малка** под називом **«ОРГАНИЗАЦИЈА УЈЕДИЊЕНИХ НАЦИЈА И ПОТРЕБА РЕФОРМЕ»**.

Београд, 27. мај 2015. године

КОМИСИЈА

Професор др Обрад Рачић

Професор др Весна Кнежевић Предић

Професор др Тања Мишчевић